

Pistoshuumeiden käyttäjien B-hepatiitin testaaminen ja rokotukset

1. Toimintaohjeet HUSin vuodeosastoille ja vastaanotoille

HUSin alueella pistoshuumeiden käyttäjien akuutit B-hepatiitit ja HIV-tartunnat lisääntyivät vuodesta 2021 alkaen. Epidemian pahenemisen ehkäisemiseksi testausta on tehostettu ja tulee tehostaa. Lisäksi A- ja B-hepatiitin ehkäisevää rokotetta tarjotaan kaikille pistoshuumeita käyttäville.

2. Testaamisen tehostaminen

Kaikista HUSin osastoilla ja poliklinikoilla hoidettavista pistoshuumeiden käyttäjistä kehoitetaan ottamaan potilaan suostumuksella HIV-, B- ja C-hepatiittitestit (S-HIVAgAb, S-HBVPak, S-HCVAb), ellei niitä ole otettu 3-6 kk sisällä.

- Jos henkilön tiedetään sairastavan testattavaa tartuntatauti, kyseistä näytettä ei tarvitse ottaa.
- Jos henkilöllä on sairastetun taudin tai rokotussarjan antama suoja B-hepatiitille, S-HBVPak ei oteta.
- S-HCVAb otetaan vain, jos sitä ei ole aiemmin otettu tai se on ollut negatiivinen.
- Mikäli C-hepatiitin kantajalle (S-HCVAb posit.) suunnitellaan C-hepatiitin hoidon aloitusta tai jos C-hepatiittihoidon jo saaneen henkilön riskikäyttäytyminen jatkuu, otetaan virusmäärän arvioimiseksi S-HCVNho (4314).

3. B-hepatiittirokotus kaikille

Päihdelääketieteen yhdistyksen vuonna 2023 julkaiseman valtakunnallisen opioidikorvaushoidon hoitosuosituksen mukaan HIV-tartuntoja ja B-hepatiittia tulee etsiä aktiivisesti testaamalla ja niiden leviämistä ehkäistä. **Kaikki pistoshuumeita käyttävät saavat kansallisen rokotusohjelman maksuttoman A- ja B-hepatiittirokotesarjan.**

Jos pistoshuumeita käyttävä henkilö ei ole aiemmin saanut B-hepatiittirokotesarjaa, tarkistetaan HUS Diagnostiikkakeskuksen S-HBVPak:n lausunnosta, onko hän sairastanut taudin. Jos henkilöllä on A-hepatiitin suoja rokotuksen tai sairastetun taudin kautta, annetaan vain B-hepatiittirokote. Jos ei saada varmuutta, onko potilaalla A-hepatiitin suojaa, annetaan A- ja B-hepatiittiyhdistelmärokote.

A- ja B-hepatiittiyhdistelmärokote (Twinrix®) annetaan, kun

- henkilöllä ei ole rokotuksen tai sairastetun taudin antamaa suojaa tai

- henkilö on rokottamaton tai ei muista saaneensa B-hepatiittirokotteita ja kotiutuu osastolta ennen kuin em. laboratoriokokeet valmistuvat (tulokset tarkistetaan ennen rokotesarjan jatkamista).

Rokotesarjaan kuuluu kolme rokotetta. Tehosterokotteet annetaan 1 kk ja 6 kk ensimmäisestä rokotteesta. Kesken jäänyttä sarjaa jatketaan siitä mihin on jääty.

Rokotteet tilataan HUS Apteekista **OSTista**:

- **Twinrix®**-tuotenumero ”2850015 Twinrix adult 1 ml inj.neste ILMAINEN (THL) 1 ruisku”.
- Pelkkä B-hepatiittirokote eli **Engerix®**-tuotenumero ”P108328 Engerix-B 20microg/ml 1 ml ILMAINEN (THL) riskiryhmä RUISKU 1 ruisku”.

Tilaamisen teknisiin asioihin saa apua OSTi-palvelunumerosta puh. 09-471 76610 (alavilinta 3) tai osti.tukipyynto@hus.fi.

4. Rokotussarjan jatkamisen koordinointi

Kotiutuvaa potilasta ohjataan rokotussarjan jatkamisen osalta olemaan yhteydessä terveysneuvontapisteeseen, korvaushoitoyksikköön tai muuhun avohoidon (jos mahdollista, aiemmin tuttuun) toimintayksikköön. Potilaalle annetaan ohje ”[B-hepatiitti – näin voi suojautua tartunnalta](#)”.

Tieto aloitetusta rokotussarjasta ja seuraavista rokotusajankohdista kirjataan Apottiin sairauksettomuusmerkintänä ja lääkärin kirjaamana loppuarvioon. Sen lisäksi pyritään soittamaan henkilön hoitavaan yksikköön, jotta tieto rokotussarjan jatkamisesta välittyisi eteenpäin.

Muutoshistoria

23.9.2024	Alkuperäinen ohje.
24.11.2025	Tarkennettu ”testaamisen tehostamisen” kohtaa. HCVAb otetaan vain, jos sitä ei ole aiemmin otettu tai se on ollut negatiivinen. Mikäli C-hepatiitin kantajalle suunnitellaan C-hepatiitin hoidon aloitusta tai jos hoidon jo saaneen riskikäyttäytyminen jatkuu, otetaan virusmäärän arvioimiseksi S-HCVN _h O. Engerix® (pelkkä B-hepatiittirokote) on lisätty rokotetilausosioon. Päivitetty organisaatietietoja.